

**Islands President
Ólafur Ragnar Grímssons
tal
vid en galamiddag till ära för
DDMM Sveriges Konung Carl XVI Gustaf och
Drottning Silvia och HKH Kronprinsessan Victoria
Reykjavík, 7 september 2004**

Eders Majestät Sveriges Konung Carl Gustaf
Eders Majestät Drottning Silvia
Eders Kungliga Höghet Kronprinsessan Victoria
Ärade gäster

I kväll hälsar vi välkomna höga gäster och kära vänner som hedrar Island med sitt besök, ett besök som är unikt i den mer än tusenåriga gemensamma svensk-isländska historien.

Vi har tidigare haft nöjet att få ta emot Deras Majestäter Sveriges Konungar, men aldrig tidigare har både Sveriges Konung, Drottning och Tronarvinge samtidigt besökt Island. Vi värderar detta unika vänskaps-tecken högt och ser i det såväl respekt för det arv som förbinder oss med starka band som ett löfte om lyckosamt framtida samarbete.

I de gamla sagorna finns det rikligt med källor där det berättas om utbyte mellan våra folk vid den tid då Island befolkades. I Landnáma-boken berättas det att svensken Garðar Svavarsson seglade till Island “såsom hans moder siat om att han skulle” innan den förste erkände landnamsmannen, norrmannen Ingólfur Arnarson, bosatte sig här. Garðar återvände hem, men kvar blev hans träl och slavinna, trälens namn var Náttfari medan slavinnans namn inte är känt, och de blev de första nybyggarna på Island, även om inga ytterligare berättelser finns om deras vidare livsöde.

Svenskarna kan därför ge norrmännen en stark konkurrens i kampen om vem som ska ha äran av att ha upptäckt Island och påbörjat dess bebyggande, ty sanningen är – för att slå på lättare strängar – att våra fränder norrmännen också försöker lägga beslag på Leifur Eiriksson den

lycklige och upptäckten av Amerika samt den store diktaren och författaren i Reykholt i Borgarfjörður, den store hövdingen Snorre Sturluson som skrev Eddan, som – såsom bekant – innehåller Gylfaginning, vilken har sitt namn efter en svensk konung, samt världslitteratur i form av Heimskringla, en berättelse om norska och svenska kungar.

På flera ställen i de gamla sagorna finns berättelser om svenska män; den mest kände av dem var säkert fåraherden Glámur, som blev en gengångare efter det att han brottats med oknyttade varelser i Forsæludal och slutligen kämpade i glimabrottningsmed en av de starkaste kämparna i de isländska sagorna, Grette den starke. De två bärsärkarna, Halli och Leiknir, som det berättas om i Eyrbyggja-sagan, vilka Viga-Styrr, på inrådan av Snorre gode, städslade för att bygga den första väg som det berättas om på Island, en väg de röjde genom ett vasst lavafält, de var också svenskar. Men den belöning de fick för arbetet var ondskefull, ty när de återvände, utmattade efter det enorma arbetet, så slogs de ihjäl i en bastu.

Ja, i de isländska bygderna har under långa tider bevarats minnen om vår gemensamma historia, den historia som har utgjort grunden för förnyade förbindelser och utbyte under sekulens lopp. Våra kära och höga gäster har således kommit till en historiskt mättad mark.

Kulturen har så sannerligen också varit en källa för oss till nya erfarenheter och ömsesidig påverkan; Sveriges bidrag till skapandet inom den nutida isländska konsten är helt odiskutabelt.

Isländska författare och bildkonstnärer, filmmakare och teaterfolk har hämtat styrka till utmaning och disciplin hos svenska mästare. Isländska regissörer har varit framgångsrika i sitt arbete i Sverige, och det har varit ett nöje att följa de isländska bildkonstnärernas framgångar där, samt de växande skaror av läsare till de yngre författare som följt i spåren efter Halldor Laxness och skaffat sig en plattform i Sverige.

Vi är också tacksamma för det stora bidrag som svenska universitet och högskolor samt andra kulturinstitutioner givit till vår högre utbildning och vi uppskattar högt det förtroende som visats islänningar i ledande roller inom forskning och vid vetenskapsinstitut i Sverige. Där kan jag blanda andra nämna professorn vid Karolinska Institutet, dr. Karl Tryggvason, som blivit världsberömdhet för sin forskning samt professor Guðmundur Alfreðsson som är föreståndare för Raoul Wallenberg institutet, det som utgör en spjutspets i kampen för mänskliga rättigheter runt om i världen.

Svenskarna har också haft ett omfattande inflytande på utvecklingen av det isländska näringslivet och de har tagit aktiv och skapande del i att befästa grundvalarna för den välfärd och utveckling som vi nu åtnjuter.

Man kan därför säga att tiden är inne för att vi islänningar återgäldar något av allt detta stöd, genom att vi markerar en position inom det blomstrande svenska affärlivet, vilket vi gjort på senare tid.

Kaupthing Bank har blivit stor och viktig part på den svenska finansmarknaden och förvisso i hela Norden och Baugur öppnade ifjol ett varuhus i hjärtat av Stockholm. Tidigare nöjde vi islänningar oss med att sälja fisk till Sverige, men nu vill vi förstärka vår handel och affärskontakter på många områden, utnyttja förmågan och kreativiteten hos den unga generation som nu trätt fram, utbildad på globalt vis och med föresatser att ägna sina krafter åt våra länder. Vi uppskattar mycket att dessa nya entreprenörer har blivit så väl mottagna i Sverige.

Det är också ett vittnesbörd om hur nya affärsförbindelser kan ge upphov till att förstärka de kulturella förbindelserna mellan våra länder, att Kaupthing Bank på ett mycket generöst sätt bidragit till möjliggöra överlämnandet av den storartade gåva, ett urval av konstglasverk utförda av ett flertal lysande svenska konstnärer, som Eders Majestäter har medfört till Island. Å det isländska folkets vägnar vill jag framföra ett innerligt känt tack till Eders Majestät Sveriges Konung, till det svenska folket och konstnärerna för denna unika gåva som kommer att överlåtas till det nyligen öppnade Design museet.

Eders Majestäters besök visar således i ett nötskal de löften som finns i framtiden, löften om ännu starkare förbindelser mellan oss i ett nytt sekel; det visar hur samarbetet mellan svenskar och islänningar ständigt tar sig nya former, och att den ökande omfattningen och förnyelsen av detta visar sig på många olika områden.

Helt riktigt har de nordiska kontakterna varit en viktig bakgrund för oss men vi har också brutit nya marker inom den internationella politiken.

Tillsammans med våra grannar och fränder men även med Ryssland, USA och Kanada har vi grundat nya allianser som ägnar sig åt samarbete inom det nordliga området, ett område vars betydelse som energireserv för hela världen ständigt växer men som också utgör en måttstock på klimatförändringar i världen.

Vi har grundligt förseglat de intima banden mellan de fem nordiska länderna och de tre baltiska staterna. Denna grupp om åtta länder kan utgöra en mäktig trupp inom många områden, och det är oss ett särskilt

glädjeämne att de baltiska staterna har blivit delaktiga i Nordiska investeringsbanken.

Trots att vi har olika relationer till både EU och NATO har vi tagit en aktiv del i skapandet av det nya Europa och förnyandet av säkerhetspolitiken. Islands anslutning till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och Schengen-avtalet samt Sveriges anslutning till ”Partnerskap för fred” som leds av NATO visar, att trots olika formella närmanden till saken, så kan nordiskt samarbete få ett nytt värde i kölvattnet av de omfattande förändringar som äger rum runtom i världen.

Vi utgör fortfarande den förebild som andra nationer ser upp till när det gäller demokrati, mänskliga rättigheter och invånarnas välfärd. I mångas ögon är våra länder drömmarnas länder som uppnått resultat som för andra bara kan betraktas som avlägsna löften.

Vi har således stora saker att uträtta i vår omvärld.

I denna anda – genom vårt historiska arv, gammal och ny kultur, nyskapande inom konst, vetenskap och affärer, initiativ i internationella frågor och vår gemensamma resa i världen – välkomnar vi Deras Majestäter Sveriges Konung och Drottning samt Hennes Kungliga Höghet Kronprinsessan här i afton, såväl i egenskap av höga gäster som kära vänner.

Jag vill be Er alla att resa Er och höja Era glas till ära för Deras Majestäter Konung Carl den XVI:de Gustaf, Drottning Silvia och Hennes Kungliga Höghet Kronprinsessan Victoria samt lycka och evig vänskap mellan våra folk.